

ETIČKI KODEKS UDRUGE ZA INTEGRATIVNU DJEČJU PSIHOTERAPIJU (UPSi)

Na temelju članka 31. Statuta Hrvatske komore psihoterapeuta Skupština Hrvatske komore psihoterapeuta donijela je Etički kodeks Hrvatske komore psihoterapeuta. Temeljem tog dokumenta i Udruga za dječju integrativnu psihoterapiju (UPSi) na Skupštini Udruge za dječju integrativnu psihoterapiju, koja je održana dana 22.11.2024. donijela je **Etički kodeks UPSi**. Time je obvezala svoje članove, trenere, psihoterapeute/kinje, kao i edukante/kinje da se tijekom svog rada pridržavaju etičkih principa navedenih u dokumentu.

Sadržaj:

1. Uvodne odredbe
2. Temeljna načela
 - I. ODGOVORNOST
 - II. STRUČNOST
 - III. MORALNI I ZAKONSKI STANDARDI
 - IV. POVJERLJIVOST
 - V. DOBROBIT KLIJENTA
 - VI. PROFESIONALNI ODNOSI
3. Posebne odredbe
 - VII. 7. IZJAVE ZA JAVNOST
 - VIII. 8. NAČINI PROCJENE
 - IX. 9. PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA
 - X. 10. RAD NA DALJINU
4. Završne odredbe

1. Uvodne odredbe

Ovim Etičkim kodeksom definiraju se zajedničke vrijednosti i opći standardi rada kojih su se psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti, članovi Udruženja za integrativnu dječju psihoterapiju dužni pridržavati u svom stručnom radu, sukladno Zakonu o djelatnosti psihoterapije (NN 64/18).

Članovi UPSi su psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti koji su upisani u pripadajući Imenik Udruge za integrativnu dječju psihoterapiju. Ovaj Etički kodeks je obvezujući za članove UPSi.

Zahtjev za prihvaćanje u Registre:

Udruge za integrativnu dječju psihoterapiju (UPSi), Hrvatske komore psihoterapeuta (HKPT) te Europske udruge za integrativnu psihoterapiju (EAIP) obavezuje psihoterapeute i savjetodavne terapeute da se pridržavaju ETIČKOG KODEKSA.

U slučaju kada se u psihoterapijsku praksu uključuju i osobe koje su u procesu psihoterapijske izobrazbe (edukanti integrativne dječje psihoterapije), edukatori su odgovorni za to da ih upoznaju s obvezom postupanja u skladu s Etičkim kodeksom. Edukanti psihoterapije su dužni u svom radu pridržavati se načela Etičkog kodeksa te se u slučaju dvojbi i pitanja savjetovati s edukatorom.

Poštovanje odredbi Etičkog kodeksa obvezno je za psihoterapeute i savjetodavne terapeute u radu na svim područjima provođenja psihoterapijske prakse, sa svim skupinama klijenata (adolescenti, djeca), u svim oblicima rada (individualna, grupna...) te izvedbenim načinima (fizička, on-line psihoterapija).

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti su stručnjaci koji u svom radu primjenjuju važeće nacionalne i međunarodne standarde i propise kao i dobre prakse psihoterapijskog i savjetodavnog rada, te se u svom radu oslanjaju i promiču opća etička načela psihoterapijske struke.

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti poštuju čast, vrijednost i dostojanstvo pojedinca te nastoje očuvati i zaštititi osnovna ljudska prava.

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti su posvećeni unapređenju znanja o ljudskom ponašanju i doživljavanju, povećavanju razumijevanja ljudi o sebi i drugima te korištenju tih znanja s ciljem promicanja zdravlja i dobrobiti ljudi. Slijedeći te ciljeve, trude se zaštititi dobrobit:

- svih onih koji traže njihove usluge tj. klijenata (djece i adolescenata)
- onih koji su povezani s njihovim klijentima (kada to nije u konfliktu s potrebama njihovih klijenata) a kod djece i adolescenata odnosi se i na roditelje/skrbnike
- svih sudionika u mogućim istraživanjima, koji su predmet tih istraživanja

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti poštuju druge članove vlastite profesije i članove srodnih profesija trudeći se, koliko je to moguće i gdje se ne sukobljava s interesima njihovih klijenata, osigurati protok svih informacija uz međusobno poštovanje.

Svoje vještine koriste samo u svrhu koja je u skladu s ovim vrijednostima, ne dopuštajući ni drugima da ih zloupotrebljavaju.

Sve imenice napisane u muškom rodu, u daljnjem tekstu, odnose se na osobe oba spola.

U skladu s tim psihoterapeut i savjetodavni terapeut je suglasan s detaljnim etičkim načelima u sljedećim područjima:

- odgovornost
- stručnost
- moralni i zakonski standardi
- povjerljivost
- dobrobit klijenta
- profesionalni odnosi

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti u potpunosti surađuju sa svojim profesionalnim, nacionalnim i europskim organizacijama, udruženjima te HKPT-om tako da odmah i u potpunosti odgovaraju na upite i zahtjeve bilo kojeg pravomoćno ustanovljenog etičkog ili profesionalnog povjerenstva, udruge ili organizacije, čiji su član ili kojoj pripadaju.

2. Temeljna načela

I. ODGOVORNOST

Opće načelo: U davanju usluga, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti zadržavaju najviše standarde svoje profesije. Prihvaćaju odgovornost za posljedice svojih postupaka i nastoje osigurati primjereno korištenje svojih usluga, pri čemu dobrobit klijenta smatraju svojom prvom i osnovnom odgovornošću.

Načelo 1.a: Kao psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti znaju da snose ozbiljnu društvenu odgovornost posebice jer rade s djecom i adolescentima te se trebaju rukovoditi postupcima koji su u najboljem interesu djece i mladih u suradnji s njihovim roditeljima/skrbnicima.

Načelo 1.b: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti unaprijed pojašnjavaju sve ono što bi moglo biti relevantno za njihov zajednički rad (roditeljima/skrbnicima djece i mladih).

Načelo 1.c: Kao članovi nacionalnih ili organizacijskih tijela, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti ostaju vjerni najvišim standardima svoje profesije.

Načelo 1.d: Kao učitelji ili treneri, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti prihvaćaju svoj temeljni zadatak pomaganja drugima u stjecanju znanja i vještina. Zadržavaju visoke standarde obrazovnog odnosa te pružaju objektivne, potpune i točne informacije o edukaciji koju provode te o zakonskim propisima i Etičkom kodeksu UPSi.

Načelo 1.e: Kao istraživači, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti prihvaćaju odgovornost za odabir istraživačkih tema i metoda istraživanja, analiziranja i izvještavanja. Dužni su razjasniti s roditeljima i zakonskim skrbnicima djeteta/adolescenta prirodu, svrhu i uvjete bilo kojeg istraživanja u kojem sudjeluju te je potrebno da dobiju povjerljivu suglasnost prije početka.

II. STRUČNOST

Opće načelo: Održavanje visokog standarda stručnosti, odnosno kompetencija, odgovornost je koju dijele svi psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti u interesu javnosti i profesije u cjelini. Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti prepoznaju granice svoje kompetencije i ograničenja tehnika koje koriste u svom radu. Nude samo one usluge i

koriste samo one tehnike za koje su kvalificirani edukacijom i iskustvom. Održavaju i unapređuju razinu svojih kompetencija kroz različite oblike stručnog usavršavanja u skladu s Pravilnikom o stručnom usavršavanju HKPT koji je usklađen s Pravilnikom UPSi.

Načelo 2.a: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti istinito i točno označavaju te javnosti predstavljaju svoje kompetencije, obrazovanje, dodatne edukacije i iskustvo. Kao dokaz edukacijske i profesionalne kvalifikacije navode samo one stupnjeve ili kvalifikacije koje su stekli od cijenjenih edukacijskih institucija i/ili institucija koje priznaje HKPT.

Edukanti iz Integrativne dječje psihoterapije predstavljaju se javnosti isključivo i nedvosmisleno kao edukanti psihoterapije dok ne steknu propisane uvjete za status psihoterapeuta ili savjetodavnog terapeuta.

Načelo 2.b: Psihoterapijske škole (Integrativne dječje psihoterapije) koje osiguravaju edukacije psihoterapeuta i savjetodavnih terapeuta posebnu pozornost posvećuju brizi o slijedenju etičkih načela i implementiranju istih u svoj rad, vodeći računa o osobnom i profesionalnom razvoju edukanata.

Tijekom svoje obuke dobivaju prikladan trening, iskustvo i savjete, kako bi djeci i adolescentima osigurali kompetentnu i primjerenu uslugu poštujući dostojanstvo, ljudska prava te prava djece. Također su dužni postaviti prikladne granice s djecom i mladima te ih štiti od iskorištavanja i zlostavljanja.

Načelo 2.c: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti znaju da njihovi osobni problemi i konflikti mogu interferirati s profesionalnom djelotvornošću. Stoga se suzdržavaju od poduzimanja bilo kakvih aktivnosti pri kojima bi njihovi osobni problemi mogli ugroziti kvalitetu rada. Postanu li svjesni svojih problema tijekom angažmana u takvoj aktivnosti, traže kompetentnu stručnu pomoć kako bi odredili trebaju li biti izuzeti, ograničiti djelokrug svojih profesionalnih aktivnosti ili dovršiti taj rad.

Načelo 2.d: Ako potrebe klijenta prelaze mogućnosti psihoterapeuta ili savjetodavnog terapeuta, njihovo znanje i vještine, obavezani su o tome informirati klijenta i preporučiti neki drugi oblik pomoći ili specijaliziranu ustanovu. Jednako tako, ako ocijeni da su mu u brizi za klijenta potrebni savjeti drugih stručnjaka, potražiti će superviziju ili konzultacije kompetentnog stručnjaka ili predložiti sazivanje konzilija.

III. MORALNI I ZAKONSKI STANDARDI

Opće načelo: Zakonske standarde propisuje Zakon o djelatnosti psihoterapije i odgovarajući akti Hrvatske komore psihoterapeuta a sukladni su s etičkim kodeksom UPSi.

Načelo 3.a: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti, kao profesionalci, djeluju u skladu s načelima, standardima, kodeksom i aktima UPSi, koji se odnose na psihoterapijsku praksu. Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti slijede relevantne državne zakone i propise.

Načelo 3.b: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti štite profesiju od neprofesionalnih akcija, projekata i procedura (npr. predavanja, radionice, intervjui, javni mediji, djelovanje na društvenim mrežama) koje nisu u skladu s profesionalnim standardima te poduzimaju potrebne korake da otklone iste.

Načelo 3.c: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti se ne angažiraju u nehumanim postupcima niti postupcima koji rezultiraju ilegalnim ili neopravdanim akcijama te takve postupke ne opravdavaju. To se odnosi na postupke u praksi, ili treningu, a postupci se zasnivaju na razmišljanjima/razmatranjima o rasi, invaliditetu, dobi, spolu, seksualnoj orijentaciji, religiji ili nacionalnom podrijetlu..

Načelo 3.d: U svojim profesionalnim ulogama psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti izbjegavaju svako djelovanje koji bi moglo povrijediti ili umanjiti prava djece i mladih ili drugih koji bi time mogli biti oštećeni.

Načelo 3.e: Kao praktičari, učitelji, treneri i istraživači, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti su svjesni činjenice da njihove osobne vrijednosti mogu imati utjecaj na način komuniciranja s ljudima, upotrebu tehnika, selekciju i prezentaciju nalaza ili materijala te prirodu ili primjenu istraživanja, stoga su usmjereni na kontinuirani rad na sebi.

IV. POVJERLJIVOST

Opće načelo: Prva je obveza psihoterapeuta i savjetodavnog terapeuta poštivanje povjerljivosti informacija dobivenih tijekom rada. Te se informacije mogu otkriti drugima samo s pristankom osobe (ili njezina zakonskog zastupnika, roditelja/skrbnika), osim u izvanrednim okolnostima kada bi zadržavanje informacije moglo rezultirati očitom opasnošću za dijete ili adolescenta. Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti informiraju

svoje klijente o zakonskim ograničenjima povjerljivosti. U redovnim okolnostima pristanak za otkrivanje informacija drugima, osoba treba dati u pisanom obliku.

Načelo 4.a.: Prilikom pisanog ili usmenog izvještavanja psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti iznose samo podatke koji služe evaluaciji ili daljnjem upućivanju.

Načelo 4.b: Psihoterapeut i savjetodavni terapeut koji u edukativne svrhe izlažu osobne informacije dobivene tijekom profesionalnog rada, treba prethodno dobiti pristanak ili pak na odgovarajući način prikriti sve informacije koje bi mogle dovesti do prepoznavanja osoba o kojima je riječ.

Načelo 4.c: Psihoterapeut i savjetodavni terapeut osigurava način čuvanja povjerljivosti pri pohranjivanju i raspoloživosti zapisa i onda kad nisu osobno prisutni.

Načelo 4.d: Nakon prestanka psihoterapijskog odnosa psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti dužni su čuvati povjerljivost podataka o klijentu, edukantu i supervizantu.

Načelo 4.e: Radeći s djecom, maloljetnicima ili drugim osobama, koje nisu u stanju dati dobrovoljan i svjestan pristanak, psihoterapeut i savjetodavni terapeut posebno brine o tome da se interesi takvih u potpunosti zaštite te da se druge uključene osobe konzultiraju na prikladan način.

Načelo 4.f: Svoj rad s djecom i maloljetnicima, psihoterapeut i savjetodavni terapeut obavljat će uz uvažavanje osobnosti djeteta u skladu s Konvencijom o pravima djeteta Ujedinjenih naroda (New York, 1989.) i uz pristanak roditelja ili skrbnika.

V. DOBROBIT KLIJENTA (djece i adolescenata)

Opće načelo: Psihoterapeut i savjetodavni terapeut poštuje integritet ljudi i grupa s kojima rade te štite njihovu dobrobit. Psihoterapeut i savjetodavni terapeut u potpunosti informira klijente o svrsi i prirodi svakog evaluacijskog, terapijskog, edukacijskog ili trening postupka te otvoreno potvrđuju da klijenti, edukanti, sudionici treninga ili sudionici u istraživanju, imaju slobodu izbora glede sudjelovanja.

Načelo 5.a: Psihoterapeut i savjetodavni terapeut je stalno svjestan vlastitih potreba i svog potencijalno utjecajnog položaja u odnosu s klijentima, sudionicima treninga, ispitanicima

i podređenima pa izbjegava iskorištavati njihovo povjerenje i ovisnost. Svakako nastoji izbjeći višestruke odnose koji bi mogli utjecati na njegovu profesionalnu procjenu .

Načelo 5.b Psihoterapeut i savjetodavni terapeut unaprijed jasno dogovara financijske uvjete čuvajući interese svojih klijenata, studenata, sudionika treninga ili sudionika u istraživanju.

VI. PROFESIONALNI ODNOSI

Opće načelo: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti se s dužnom pažnjom opходе prema potrebama, posebnim kompetencijama i obvezama drugih stručnjaka s kojima surađuju.

Načelo 6.a: Kad je klijent istovremeno uključen u više psihosocijalnih tretmana, psihoterapeut i savjetodavni terapeut će profesionalno i odgovorno razmotriti situaciju. Razgovarat će s klijentom, kako bi smanjio rizik da dođe do konfuzije i sukoba nastojeći, gdje god je to moguće, održati jasne i dogovorene odnose s drugim stručnjacima koji su uključeni.

3. Posebne odredbe

VII. IZJAVE ZA JAVNOST

Opća odredba: U komunikaciji s javnim glasilima, posebno pri korištenju digitalnog marketinga, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti se s dužnom pažnjom opходе prema kolegama, psihoterapijskoj struci, drugim stručnjacima, korisnicima društvenih mreža i javnosti.

Odredba 7.a: Najavljujući ili reklamirajući svoje profesionalne usluge, kako bi opisali usluge i osobu koja ih nudi, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti mogu navesti sljedeće informacije: ime, najviši relevantan akademski stupanj ili certifikat o završenoj edukaciji dobiven od akreditirane institucije, datum, tip, stjecanje dopusnice, članstvo u psihoterapijskim organizacijama i profesionalno relevantnim ili povezanim tijelima, adresu, telefonski broj, radno vrijeme, kratki popis vrste psihoterapijskih usluga koje nudi, odgovarajući prikaz informacija o cijenama, strane jezike koje govori, praksu u odnosu na osiguranje ili plaćanje od strane trećih osoba te druge kratke i prikladne informacije.

Ukoliko nije zabranjeno od strane drugih sekcija ovih Etičkih načela, mogu se navesti i dodatne relevantne ili važne informacije za korisnike.

Odredba 7.b: Najavljujući ili reklamirajući psihoterapijske usluge ili publikacije, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti ne navode svoju povezanost s bilo kojom organizacijom na način koji bi lažno upućivao na sponzorstvo ili certifikat od strane te organizacije. Osobito ne tvrde da su registrirani u okviru europske ili nacionalne psihoterapijske udruge ili HKPT, ukoliko to nije istina.

VIII. NAČINI PROCJENE

Opća odredba: Pri razvijanju, objavljivanju i korištenju psihoterapijskih tehnika procjene, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti svakako nastoje zastupati dobrobit i interese klijenata(djece i adolescenata).

Odredba 8.a: Koristeći tehnike procjene, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti poštuju pravo klijenata na potpuna objašnjenja prirode i svrhe pojedinih tehnika i to jezikom koji je klijentu razumljiv (ako se radi o djeci objašnjenja se daju skrbniku /roditelju).

Odredba 8.b: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti ne potiču niti podupiru korištenje psihoterapijske i savjetodavne procjene od strane neprikladno educiranih ili na drugi način nekvalificiranih osoba putem podučavanja, sponzorstva ili supervizije.

IX. PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

Opća odredba: Odluka o provođenju istraživanja zasniva se na promišljenoj procjeni psihoterapeuta i savjetodavnih terapeuta o tome kako na najbolji način mogu pridonijeti znanosti i dobrobiti ljudi. Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti provode istraživanja na način da vode brigu o dostojanstvu i dobrobiti sudionika te svih onih na koje bi istraživanje moglo imati utjecaja.

Odredba 9.a: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti planiraju, provode i izvještavaju o vlastitom istraživanju u skladu sa znanstvenim i profesionalnim standardima te istraživačkom etikom.

Odredba 9.b: Planirajući istraživanje, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti odgovorni su provesti pažljivu procjenu njegove etičke prihvatljivosti te dobiti pisano odobrenje relevantnog etičkog povjerenstva.

Odredba 9.c: Prije provedbe istraživanja, psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti trebaju uz obrazloženje o svrsi i tijeku istraživanja dobiti pisano odobrenje relevantnih ustanova ili organizacija (uz obrazloženje o svrsi i tijeku istraživanja).

Odredba 9.d: Sudionici istraživanja trebaju imati pravo samostalnog donošenja informiranog pristanka o sudjelovanju (ukoliko se radi o djeci to se odnosi na roditelje/skrbnike). Za one sudionike koji nisu u stanju preuzeti odgovornost za sudjelovanje u istraživanju nužno je informirati ih na odgovarajući način te zatražiti odgovarajući pristanak od zakonski relevantne osobe ili institucije. Prije samog istraživanja psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti imaju obvezu informirati sudionike o prirodi istraživanja te o obvezama i pravima sudionika.

Odredba 9.e: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti poštuju individualnu slobodu osobe da odbije sudjelovati u istraživanju ili da se u bilo kojem trenutku povuče iz njega.

Odredba 9.f: Informacije, koje su tijekom istraživanja dobivene o pojedinim sudionicima, povjerljive su, osim ako unaprijed nije dogovoreno drugačije.

Odredba 9.i: Nakon provedenog istraživanja psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti imaju obvezu informirati sudionike o rezultatima i zaključcima istraživanja.

Odredba 9.j: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti imaju obvezu preciznog izvještavanja o rezultatima istraživanja pri čemu neće prikazivati tuđe znanstvene podatke i ideje kao svoje.

X. RAD NA DALJINU

Opća odredba: Etičke dimenzije profesionalnog rada jednake su za psihoterapeute i savjetodavne terapeute u radu „uživo” i na daljinu (internet, mail, telefon ili bilo koja druga nedirektna sredstva rada). Posebnu pažnju potrebno je obratiti implementaciji etičkih načela, odredbi i profesionalnih standarda na daljinu i s visokom osjetljivošću i jasnoćom komunicirati o njima s klijentima i edukantima tijekom rada na daljinu.

Odredba 10.a: Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti dužni su istražiti, u granicama svojim mogućnosti, povjerljivost i sigurnost u korištenju nedirektnih oblika psihoterapije i savjetovanja te o tome informirati klijente.

Odredba 10.b: Potreban je poseban oprez u donošenju procjene za koje klijente, teme i načine rada je rad na daljinu primjeren te jasno komunicirati rizike.

Odredba 10.c: Ako potrebe klijenata prelaze mogućnosti rada na daljinu, psihoterapeut ili savjetodavni terapeut obavezan je uputiti klijenta na skrb drugom stručnjaku koji može bolje odgovoriti na potrebe klijenta.

4. Završne odredbe

Psihoterapeuti i savjetodavni terapeuti dužni su odbiti svaku radnju koja je u suprotnosti s odredbama Etičkog kodeksa UPSI. O poštivanju odredbi Etičkog kodeksa brine Etičko povjerenstvo UPSI koje razmatra pritužbe o kršenju odredbi Etičkog kodeksa.

Kodeks mora biti dostupan svima koji se profesionalno bave dječjom integrativnom psihoterapijom i provode psihoterapijsku izobrazbu, kao i svim klijentima i javnosti.

Zagreb, 22.studenog 2024.